

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 13Ps/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3720200429
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Gabriela Sopková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2020:3720200429.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudkyňou JUDr. Ing. Gabrielou Sopkovou, PhD., v konaní o návrhu navrhovateľky N. X., narodenej XX.XX.XXXX, bytom L., C. T. XXXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Andreou Vladárovou, advokátkou so sídlom Žilina, Veľká Okružná 17, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Ľ. Ž., narodeného XX.XX.XXXX, bytom L., C. T. XXXX/XX, zastúpeného procesným opatrovníkom T. T. P., narodenou XX.XX.XXXX, bytom Ž., U. XX, za účasti Okresnej prokuratúry Považská Bystrica, takto

rozhodol:

Súd o b m e d z u j e Ľ. Ž., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., C. T. XXXX/XX, v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaný n i e j e spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok resp. iné dávky či finančnú hotovosť, uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy, nakupovať tovar na splátky, byť ručiteľom iným osobám, samostatne konať pred notárskym úradom, štátnou správou a miestnou samosprávou, súdmi a inými inštitúciami a odmietať poskytnutie zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, nakladať samostatne s finančnou hotovosťou vo výške prevyšujúcej sumu XX Eur.

Súd u s t a n o v u j e Ľ.G. Ž., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., C. T. XXXX/XX za opatrovníka v časti, v ktorej bol obmedzený na právne úkony N. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., C. T. XXXX/XX.

Oprávnením a povinnosťou opatrovníka j e starať sa o opatrovaného, hnutelný, nehnuteľný majetok opatrovaného, preberať za neho dôchodok, zastupovať ho pred finančnými a peňažnými ústavmi, nebankovými subjektmi, súdmi, orgánmi štátnej správy a samosprávy tak, aby neutrpel žiadnu ujmu na svojich právach.

Úkony presahujúce rámec bežnej veci p o d l i e h a j ú schváleniu súdom.

Ustanovený opatrovník j e p o v i n n ý raz do roka podávať súdu správu o hospodárení s majetkom opatrovanca a dvakrát do roka podávať súdu správy o opatrovancovi.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka doručila tunajšiemu súdu dňa XX.XX.XXXX návrh o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony Ľ. Ž., nar. XX.XX.XXXX a ustanovenie navrhovateľky ako opatrovníčky obmedzeného. Navrhovateľka je sestra Ľ. Ž., a preto je potrebné posudzovať ju ako blízku osobu v zmysle § 233 CMP oprávnenú podať návrh na začatie tohto konania. Ľ. Ž. od narodenia trpí mentálnym postihnutím, vrozeným defektom, tzv. Downovým syndrómom, čo znamená jeho fyzickú a intelektuálnu neschopnosť. V dôsledku diagnostikovanej duševnej poruchy nie je brat navrhovateľky schopný nakladať so svojím

majetkom, nie je spôsobilý samostatne konať voči tretím osobám, vstupovať do akýchkoľvek zmluvných záväzkov a posúdiť následky svojho konania. Brat navrhovateľky nie je schopný si samostatne obstarávať veci dennej potreby, či chápať význam základných právnych úkonov. Nie je schopný sústavne a dôsledne zabezpečovať starostlivosť o seba, svoje zdravie, svoju výživu, nie je schopný sa zastupovať voči tretím osobám a ani spravovať svoj majetok. Je odkázaný na plnú starostlivosť inými osobami, ktorú zabezpečuje navrhovateľka a matka oboch súrodencov, ktorá je však už vo veku 80 rokov a sama potrebuje pomoc. Zdravotné postihnutie brata navrhovateľky nie je prechodné a vzhľadom na medicínske prognózy sa bude zhoršovať. Podľa zistení a šetrení u lekárov, z ich odborného pohľadu, v dôsledku ťažkej zdravotnej poruchy L. Ž., tento nie je schopný vykonávať žiadne úkony, tento stav je trvalý, nezvratný. Táto duševná porucha sa prejavuje tak, že nie je orientovaný ani vlastnou osobou, ani miestom, ani situáciou a časom. Nefunguje jeho myslenie, pamäť, nie je s ním možný žiadny zmysluplný kontakt. Je odkázaný na 24-hodinovú ošetrovateľskú starostlivosť druhých osôb, preto je podľa navrhovateľky dôvodné obmedziť jeho spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, čo potvrdil psychiater vo svojej správe zo dňa XX.XX.XXXX. Vzhľadom na mentálne ochorenie L. Ž. má za to, že v tejto veci nie je potrebné nariaďovať znalecké dokazovanie, tak ako je dané v zmysle § 244 CMP a navyšovať trovy konania, ale postačujúce bude vyžiadanie si stanoviska od všeobecného lekára ako aj od odborného lekára psychiatra. Navrhovateľka k návrhu pripojila nasledovné listiny: Plnomocenstvo zo dňa XX.XX.XXXX, Lekárska správa zo dňa XX.XX.XXXX a Rodný list L. Ž..

2. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 01.04.2020, č.k. 13Ps/2/2020 - 22, právoplatným dňa XX.XX.XXXX, bola L. Ž. ustanovená za procesného opatrovníka T. T. P., nar. XX.XX.XXXX.

3. Dňa XX.XX.XXXX doručila navrhovateľka tunajšiemu súdu písomné podanie, v ktorom uviedla, že súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, pokiaľ súd vyhovie jej návrhu v zmysle navrhovaného petitu, nakoľko sa takýto postup javí navrhovateľke ako hospodárny. Zároveň pripojila podpísané listiny - Súhlas navrhovateľky s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania a Súhlas procesného opatrovníka s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, listinami predloženými navrhovateľkou, lekárskou správou zo dňa XX.XX.XXXX, znaleckým dokazovaním znalcom T. L. a oboznámením sa so znaleckým posudkom uvedeného znalca č. XX/XXXX, vzhľadnutím obmedzovanej osoby, výsluchom znalca a zistil nasledovné:

5. Navrhovateľka je sestra L. Ž., o obmedzenie spôsobilosti, ktorého sa v tomto konaní jedná.

6. Z lekárskej správy T. L. zo dňa XX.XX.XXXX je zrejmé, že T. L. potvrdil, že L. Ž. je evidovaný a liečený v jeho ambulancii pre duševné ochorenie trvalého charakteru, ktoré dáva podnet na zahájenie konania o obmedzení spôsobilosti k právnym úkonom.

7. Zo zápisnice o vzhľadnutí zo dňa XX.XX.XXXX je zrejmé, že zákonná sudkyňa vzhľadla L. Ž., nar. XX.XX.XXXX na adrese L., C. T. XXXX/XX a dotazovala ho ohľadne návrhu, t. j. či vie o podanom návrhu, či s návrhom súhlasí a či sa chce k návrhu vyjadriť. Pán L. Ž. na otázky sudkyne verbálne nereagoval, iba sa usmieval. Navrhovateľka skonštatovala, že L. Ž. týmto otázkam nerozumie a teda nie je schopný na ne odpovedať. Zákonná sudkyňa pri vzhľadnutí skonštatovala, že vzhľadom k tomu, že L. Ž. na jej otázky verbálne nereagoval, bude súd postupovať podľa znaleckého posudku a nebude ho predvolávať za účelom vypočutia.

8. Zo znaleckého posudku v konaní ustanoveného znalca z odboru Zdravotníctvo, odvetvie Psychiatria T. H. L. č. XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že posudzovaný L. Ž., nar. XX.XX.XXXX trpí ťažkou mentálnou retardáciou pri Downovom syndróme. Jedná sa o duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodného, ale chronického (trvalého) charakteru a liečbou nie je možné stav zlepšiť ani dosiahnuť uzdravenie. L. Ž. v dôsledku závažnej duševnej poruchy nie je schopný racionálne posúdiť a rozpoznať následky svojho konania, nedokáže vôľou ovládať svoje konanie. Vôľové, motivačné a rozpoznávacie zložky jeho konania sú u neho nerozvinuté. Nedokáže chápať, hodnotiť a posudzovať objektívnu realitu ani v jej základných súvislostiach. Pod vplyvom Ťažkej mentálnej retardácie nie je spôsobilý nakladať s hnutelným či nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy, nakupovať tovar na splátky, byť ručiteľom iným osobám,

samostatne konať pred notárskym úradom, štátnou správou a miestnou samosprávou, súdmi a inými inštitúciami a odmietat' poskytnutie zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a nakladať samostatne s finančnou hotovosťou vo výške prevyšujúcej sumu XX eur mesačne. L. Ž. vzhľadom k jeho intelektovej úrovni a nerozvinutej reči nie je spôsobilý vypovedať pred súdom, nie je spôsobilý chápať následky konania a nie je vhodné doručovať mu súdne rozhodnutie a písomnosti. Zároveň znalec uviedol, že jeho prítomnosť na súdnom pojednávaní nepredstavuje riziko ujmy na jeho zdravotnom stave.

9. Znalec na pojednávaní uviedol, že si uplatňuje znalečné, a že pána L. Ž. vyšetril za prítomnosti jeho matky a právnej zástupkyne. Na základe psychiatrického znaleckého vyšetrenia a štúdia zdravotnej dokumentácie dospel k záveru, že menovaný trpí ťažkou mentálnou retardáciou pri Downovom syndróme. Jedná sa o závažnú duševnú poruchu, ktorá je trvalá, chronická, nie je liečbou ovplyvniteľná. Na základe tejto diagnózy odporučil obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v takom rozsahu, ako uvádza v závere svojho posudku. Trvá na záveroch posudku a pridrižiava sa ich.

10. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Považská Bystrica na pojednávaní uviedla, že nemá žiadne pripomienky k znaleckému posudku. Pri posudzovaní schopnosti robiť právne úkony je potrebné prihliadať na všetky individuálne pomery osoby s mentálnym postihnutím ako aj sociálnu stránku prostredia, v ktorom existuje. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že L. Ž. trpí ťažkou mentálnou retardáciou, nevníma realitu, nevie posúdiť žiadne skutočnosti, čo bolo potvrdené aj v návrhu, ako aj vo vypracovanom znaleckom posudku a vyjadrení znalca na dnešnom pojednávaní. Súhrnným hodnotením týchto okolností je toho názoru, že sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, a preto doporučuje návrhu vyhovieť. Súhlasí s tým, aby za opatrovníka bola ustanovená navrhovateľka.

11. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 4/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

12. Podľa ustanovenia § 231 písm. a) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

13. Podľa ustanovenia § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

14. Podľa ustanovenia § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka.

15. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

16. Podľa ustanovenia § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

17. Podľa ustanovenia § 277 ods. 1 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

18. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým zo znaleckého posudku znalca T. L. bolo jednoznačne preukázané, že L. Ž. trpí ťažkou mentálnou retardáciou pri Downovom syndróme, ktorá nie je len prechodná a v dôsledku tejto poruchy nie je schopný racionálne posúdiť a rozpoznať následky svojho konania, nedokáže vôľou ovládať svoje konanie. Nedokáže chápať, hodnotiť a posudzovať objektívnu realitu ani v jej základných súvislostiach. Pod vplyvom ťažkej mentálnej retardácie nie je spôsobilý nakladať s hnutelným či nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy, nakupovať tovar na splátky, byť ručiteľom iným osobám, samostatne konať pred notárskym úradom, štátnou správou a miestnou samosprávou, súdmi a inými inštitúciami a odmietat' poskytnutie zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a nakladať samostatne s finančnou hotovosťou vo výške prevyšujúcej sumu XX eur mesačne. L. Ž. vzhľadom k jeho intelektovej úrovni a nerozvinutej reči nie je spôsobilý vypovedať pred súdom, nie je spôsobilý chápať následky konania a nie je vhodné doručovať mu súdne rozhodnutie a písomnosti.

19. Vzhľadom na závery znaleckého posudku, ako aj vyjadrenie znalca na pojednávaní, súd návrhu vyhovel a určil v rozsudku, že L. Ž. nie je spôsobilý na právne úkony v takom rozsahu, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok resp. iné dávky či finančnú hotovosť, uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky a iné zmluvy, nakupovať tovar na splátky, byť ručiteľom iným osobám, samostatne konať pred notárskym úradom, štátnou správou a miestnou samosprávou, súdmi a inými inštitúciami a odmietať poskytnutie zdravotnej starostlivosti podľa zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, nakladať samostatne s finančnou hotovosťou vo výške prevyšujúcej sumu XX Eur.

20. Za opatrovníka L. Ž.Á. súd ustanovil jeho sestru, navrhovateľku N. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., C. T. XXXX/XX, ktorá bude zastupovať brata v rozsahu, v ktorom tento bol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Súd zároveň v rozsudku rozhodol aj o jej povinnostiach, ktoré jej vyplývajú z funkcie opatrovníka.

21. Trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti so znaleckým dokazovaním hradí štát.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku cestou Okresného súdu Považská Bystrica na Krajský súd v Trenčíne v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).